

Nr 99.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1917 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 16 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 324, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 20 särskilda punkter upptagna ärenden, medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet att hänvisa till innehållet i förberörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de under punkterna 1—17 och 19—20 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva,

1) att den till kronoegendomen 1 mantal Ede nr 1 i Västra Vingåkers socken av Södermanlands län hörande lägenheten Hultstugan må med i statsrådsprotokollet angivet område från egendomen upplåtas

[1.*]

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar med skyldighet för köpare att ansvara för den på lägenheten belöpande andel i kostnaderna för ett i samma protokoll om-förmält vattenavledningsföretag;

[2.]

2) att två med litt. A och B betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra hospitalshemmanet 1 mantal Stora Hilltorp nr 1 i Bjälbo socken av Östergötlands län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt ej mindre för innehavare av lägenheterna till utfartsväg över huvudgården än även för huvudgårdens inne-havare till utfartsväg över lägenheterna;

[3.]

3) att åkerlyckan Jägarvallen under kronoparken Malmskogen i Kärna socken av Östergötlands län må försäljas till skomakaren O. H. Hjort mot en köpe-skilling av 210 kronor samt under villkor i övrigt:

att köpeskillingen vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att köparen ensam vidkännes alla med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader; samt

att områdets innehavare ensam bekostar upp-sättande och underhåll av stängsel i gränsen mot kronans mark;

[4.]

4) *dels* att huvudgården av förra militiebostället Rösved nr 1 Södergård i Nydala socken av Jönköpings län må med i statsrådsprotokollet angivet område för-säljas till den högstbjudande å offentlig auktion under de i nådiga brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor, med rätt för köparen att uppbära oredovisad nybyggnads-summa samt med förbehåll ej mindre, att inga andra hus än de, som tillhöra kronan, ingå i köpet, än även om rätt för kronan såsom ägare av skogsmarken till fri utfartsväg över gårdens ägor;

dels ock att lägenheterna Nyhagen och Fredriksdal må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område upplåtas från egendomen enligt gällande grun-der för upplåtande av egnahemslägenheter från krono-

egendomar, med förbehåll beträffande lägenheten Nyhagen om rätt till utfartsväg för lägenhetens innehavare över stamhemmanets ägor och att endast kronans hus å lägenheten ingå i köpet, samt med hembuds rätt beträffande lägenheten Fredriksdal för innehavaren av den angränsande lägenheten Fredriksberg;

5) att ett i statsrådsprotokollet omförmält område må från den till kronoparken Lunnarsbo hörande kronoegendomen $19\frac{1}{20}$ mantal Röksberg nr 1 i Mulseryds socken av Jönköpings län försäljas till Mulseryds kommun mot en köpeskilling av 300 kronor att betalas vid tillträdet samt under villkor, att kommunen ombesörjer områdets avskiljande från stamhemmanet och bestrider kostnaderna härför ävensom lagfarts-kostnaderna, och med förbehåll om skyldighet för innehavare av området att tåla en i samma protokoll omförmäld nyttjanderättsinteckning;

6) att den kronan för $\frac{1}{4}$ mantal Galtabäck nr 5 Kronogård, $\frac{1}{8}$ mantal Galtabäck nr 2 Kättagård samt $\frac{1}{8}$ mantal Galtabäck nr 4 Smedsgård i Nottebäcks socken av Kronobergs län tillkommande andel i det till vakanta roten nr 22 vid Östra härads kompani av Kalmar regemente hörande soldattorpet Galtabäck må jämte övriga delägares andelar i samma torp försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande, under iakttagande att anbud skola avgivas särskilt för jorden jämte källare och särskilt för åbyggnaderna i övrigt jämte hägnader, att köpare skall tillförbindas att gälda de med köpet och lagfart därå förenade kostnader samt att blivande köpeanbud skall underställas Kungl. Maj:ts prövning och godkännande;

7) att, sedan förra militieboställena $\frac{1}{2}$ mantal Dragshult nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Exhult nr 1 i Kvenneberga socken av Kronobergs län blivit vart för sig i enlighet med i statsrådsprotokollet av departementschefen tillstyrkt förslag styckade, Dragshult i tre lotter, litt. Aa, Ab och Ac, och Exhult likaledes i tre lotter, litt. Ba, Bb och Bc, lotterna litt. Aa, Ab, Ba och Bb må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet om-

[5.]

[6.]

[7.]

råde upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

[8.]

8) *dels* att ej mindre ägototterna litt. A och B gemensamt än även lägenheten Norrelund för sig må från förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Tuna Lunnagård nr 2 i Ryssby och Agunnaryds socknar av Kronobergs län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt för arrendatorn David Andersson att erhålla hembud å lotterna litt. A och B;

dels ock att ägototterna litt. C och D må var för sig å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas enligt de i nådiga brevet den 29 maj 1874 stadgade grunder;

[9.]

9) att ett i statsrådsprotokollet omförmält, till kronoparken Skogsholm hörande område om 0.935 hektar må från lägenheten Sandhedsskogen nr 108 i Västerhejde socken av Gottlands län försäljas till Albert Jacobsson i Västerhejde för en köpeskillning, som skall bestämmas av tre gode män, av vilka köparen och Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet utse vardera en och domaren i orten den tredje, dock att köpeskillningen icke må sättas lägre än till 560 kronor, och under villkor i övrigt,

att köpeskillningen vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet, samt

att köparen ensam vidkännes alla med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

[10.]

10) att sex i statsrådsprotokollet omförmälda lägenheter må var för sig med i samma protokoll angivet område upplåtas från förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Färingtofta nr 1 i Färingtofta socken av Kristianstads län enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

[11.]

11) att två med nr 12 och 13 betecknade lägenheter må från den till kronopark avsatta delen av förra militiebostället 14 mantal Bäckaskogs kungsgård nr 1 i Kiaby socken av Kristianstads län försäljas till svenska sockerfabriksaktiebolaget mot en köpeskillning, som skall bestämmas av tre gode män, av vilka bolaget och

Kungl. Maj:ts befallningshavande i nämnda län var för sig utse en och domaren i orten den tredje, dock att köpeskillingen, som skall erläggas kontant vid tillträdet, ej får understiga 2,000 kronor, samt under villkor att köparen ensam vidkännes de med lägenheternas avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

12) att en i statsrådsprotokollet omförmäld lägenhet må med i samma protokoll angivet område från förra militiebostället $\frac{3}{4}$ mantal Ugglarp nr 1 i Starby socken av Kristianstads län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; [12.]

13) dels att fem i statsrådsprotokollet angivna lägenheter må var för sig med i protokollet angivet område från förra hospitalshemmanet Stävie nr 19 i Stävie socken av Malmöhus län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; [13.]

dels ock att egendomens andelar i s. k. Långmosseskiftet och Heamosseskiftet må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under de i nådiga brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor; [14.]

14) att tolv i statsrådsprotokollet angivna lägenheter må från förra militiebostället $\frac{21}{32}$ mantal Hällestad nr 27 i Hällestad socken av Malmöhus län var för sig med i samma protokoll angivet område upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; [14.]

15) att lägenheten Nytorp må med i statsrådsprotokollet angivet område upplåtas från förra militiebostället 1 mantal Kärra nr 2 Södra med lägenheten Häljeröd nr 1 i Tanums socken av Göteborgs och Bohus län enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; [15.]

16) att en i statsrådsprotokollet omförmäld lägenhet må med i samma protokoll angivet område från förra häradshövdingbostället 1 mantal Kragenäs nr 1 i Tanums socken av Göteborgs och Bohus län upplåtas [16.]

enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-
lägenheter från kronoegendomar;

[17.]

17) att, sedan förra länsmansbostället $\frac{5}{8}$ mantal Artorp nr 2 Kronogården i Gärdhems socken av Älvsborgs län blivit i enlighet med uppskattningsmännens förslag styckat i tre delar, dessa må var för sig å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande enligt de i nådiga brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor;

[19.]

18) att det till förra militiebostället 2 mantal Hagestad nr 1 och 2 i Värings socken av Skaraborgs län hörande utskiftet Skulebo äng i Götlunda socken av nämnda län må från egendomen avskiljas och med i statsrådsprotokollet angivet område under de i nådiga brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor försäljas på offentlig auktion till den högstbjudande; samt

[20.]

19) att tjugusex med litt. T 1—T 14 och T 22—T 33 betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område, dock beträffande lägenheterna litt. T 22—T 24 samt T 28 med tillägg av vägområden enligt domänstyrelsens förslag, från förra militiebostället 1 mantal Lådberga nr 2 med Eknö nr 2, en utjord, i Björskogs socken av Västmanlands län upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med skyldighet för innehavare av lägenheterna litt. T 22—T 24 samt T 28 att till begagnande såsom väg avstå de i dessa lägenheter ingående, för sådant ändamål avsedda områden;

[18.]

20) I punkten 18 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva att lägenheten Nabben under kronoparken Öresten i Älvsborgs län må försäljas till G. Seaton mot en köpeskilling av 1,500 kronor att kontant erläggas vid köpets avslutande samt med förbehåll om rätt för Claes Abrahamsson att under sin och, om han är gift, sin hustrus livstid kvarbo å lägenheten och bruka dess inrösningsjord mot en årlig avgäld av högst 15 kronor.

Utskottet.

Utredningen i ärendet ger vid handen, att nuvarande innehavaren av ifrågavarande lägenhet C. Abrahamsson är ägare till de å densamma

befintliga byggnader samt att Abrahamsson anhållit att få inköpa lägenheten. Av berörda statsrådsprotokoll framgår vidare, att ovanbemälda Seaton, till vilken samma lägenhet av Kungl. Maj:t nu föreslagits att försäljas, ansett sig därav vara i behov för framdragande av en elektrisk högspänningsledning ävensom för anläggande å lägenheten av en transformatorstation.

Utskottet anser visserligen, att i överensstämmelse med den av riksdagen i nu gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar fastslagna principen att en med innehavaren tillhöriga byggnader försedd lägenhet i första hand bör hembjudas innehavaren bemälda Abrahamsson rätteligen bort hava erhållit hembud å ifrågavarande lägenhet till det åsatta saluvärdet. Då emellertid beträffande samma lägenhet nu föreligger anbud jämväl från annan person, vilken såsom ovan nämnts ansett sig därav vara i behov för vidtagande av anordningar av viss allmännyttig beskaffenhet, synes utskottet försäljningsfrågan i detta fall lämpligen böra lösas på sådant sätt, att såväl lägenhetsinnehavarens som ovan bemälda spekulants intressen varda behörigen tillgodosedda, och finner utskottet detta kunna ske genom en på lämpligt sätt företagen delning av lägenheten ifråga. Då det emellertid icke är möjligt för utskottet att utan föregående utredning avgiva förslag i sådant avseende, hemställer utskottet,

att förevarande framställning för närvarande icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Herrar greve Hamilton, Ericsson, greve Wachtmeister, Persson, Åkerlund, Öberg, Nilsson i Linnås, Sjöblom, Barthelson, Ingeström. Pettersson Olaus och Hage.